

Joachim Paul Assböck

Při návštěvě Lidic mě mrazilo

Na obrazovky právě míří historický snímek Lidice. Vedle řady zvůčných českých jmen se jeho tvůrcům podařilo obsadit i německého herce Joachima Paula Assböcka. Šestačtyřicetiletý sympaták z Kolína nad Rýnem již ztvárnil řadu nacistických pohlavárů. O tom, jak se mu natáčely Lidice a jak se sžil s rolí Haralda Wiesmanna, jsme si s ním povídali v exkluzivním rozhovoru.

Matka Haralda Wiesmanna Lili napsala v žádosti o milost pro svého syna adresované prezidentu Benešovi, že Wiesmannův „představený úřad jej měl za příliš lidského, a tak nebyl po celá dlouhá léta vůbec povýšen“. Jak byste ho popsal vy? Dá se v jeho případě mluvit o lidskosti? Skutečně jednal jen na základě rozkazů? Slova, která Lili Wiesmann použila, jsou slova matky, která se pokouší ochránit syna před trestem smrti. Mluvit v souvislosti s Wiesmannem o lidskosti je jako bodnout nůž do zad všem obětem jeho nacistického běsnění. Podle mého názoru byl Wiesmann typickým stoupenecem nacistického režimu. Užíval si moc, která mu byla dána, byl ambiciózní, neptal se, proč má to nebo ono dělat, a svoji brutalitu stále stupňoval. Wiesmann je mrtvý a mě nezajímá, jestli jen poslouchal rozkazy nebo dělal něco i z vlastního uvážení, byl to válečný zločinec, který pomohl vyhladit vesnici plnou nevinných mužů, žen a dětí.

Jak jste se cítil v roli válečného zločince Wiesmanna v okamžiku, kdy rozhoduje o vyhlazení Lidic?
Je velmi těžké někoho takového hrát. Občas mě pronásledovaly noční můry, když jsem si uvědomil, že se tohle všechno skutečně stalo. Návštěva lidického památníku a místa, kde kdysi bývala celá vesnice, pro mě byla hodně dojemná. Nemůžu pochopit, jak mohou být lidé tak krutí a nejen povraždít nevinné rodiny, ale zároveň vyhladit vše, co by mohlo posloužit přeživším jako vzpomínka. Nové Lidice a muzeum dětského umění věnované dětem, které zemřely, jsou důležitá věc pro to, abychom nezapomněli na minulost, ale zároveň abychom se z ní poučili a šli dál.
Rolí nacistů jste si od roku 1993 zahrál několik. Liší se od sebe nějak výrazně Tauber ze Schindlerova seznamu, Schupo z Pianisty, Müller z Katyně a Wiesmann z Lidic?
Tauber byl vůbec první rolí, kterou jsem u filmu dostal. Stejně jako Wiesmann byl velmi zahleděný do sebe. Strach z cesty do Ruska mu dodal

sílu, aby se postavil proti rozkazům. Schupo v Pianistovi byl znuděný a pro vlastní zábavu nechal tancovat Židy. Müller v Katyni byl velmi vzdělaný člověk, který na sto procent věřil nacistické ideologii a bojoval proti polské elitě.
Co je naopak spojuje? Lze hovořit o tom, že nacisté se sobě jako lidé osobnostními rysy nějak podobali?
Spojovalo je rozhodně to, že všichni slepě a pošetile následovali slova jednoho člověka a že jim věřili. Na nic se neptali a plnili rozkazy. Všichni v sobě máme temné stránky, ale nedovolíme jim vystoupit na povrch. Nacistická ideologie byla pro tyto temné síly lůhni a úrodným polem, takže se na něm mohl ďábel vyřádít.
Která ze zmíněných čtyř rolí pro vás byla nejtěžší profesně (herecky), a která naopak lidsky?
V Pianistovi je jedna scéna, v níž starý muž o berlích upadne poté, co se jej trochu dotknu. Nikdo mi neřekl, že to tak chtěl udělat. Když natáčení scény skončilo, tým k němu přiskočil a začal mu pomáhat zpátky na nohy, protože byl

1
9. 6.
13.25
Film o filmu Lidice
1
10. 6.
20.00
Lidice

postížený opravdu, a navíc byl ve věku, že mohl koncentrák skutečně zažít. To byl pro mě obrovský šok. Realita a film se tehdy náhodně propojily.
Lze nalézt a ukázat před kamerou na vašich rolích nacistů něco lidského, nebo jsou to role ryze negativní?
Žádná postava či role není bílá nebo černá. Někdy ale prostě nedostanete prostor k tomu, abyste mohli ukázat, jak ke svým vlastnostem dospěla. V souvislosti s rolemi nacistů bych spíše než slovo lidský použil spojení

ti velmi experimentální film, který vznikal bez jakéhokoli rozpočtu.
Jak vás kvůli rolím nacistů či satanů – ačkoli váš herecký repertoár je mnohem bohatší – vnímá okolí? Bojí se, že se vaše myšlení zvrhne podobně jako u vašich postav?
To je otázka. Ale snad ne, všichni vědí, že jsem herec, a věrte mi, že v soukromí nejsem vůbec zlý. Všichni ale souhlasí s tím, že nesmíme nikdy zapomenout na to, co se stalo, a že bychom měli mít oči stále otevřené a smysly nastražené a vnímat, co se kolem nás dnes děje.

složitá osobnost. Podívejte se na Lidice a posuďte sami.
Zahrál jste si i Satana v hororu Asudem. Máte pro temné role slabost? Hrajete je rád?

Jsem profesionální herec, který se podílel na více než sedmdesáti filmech a hrál obrovské množství různých postav. Asudem byl shodou okolnos-

Soutěž!

VYHRAJTE EXKLUZIVNÍ VÍNO KAREL RODEN

Spisovatel a historik Zdeněk Mahler nosil námět filmových Lidic v hlavě řadu let. Za svůj scénář původně nazvaný Nokturno byl nejprve v roce 2007 oceněn Českým lvem za nejlepší nezrealizovaný scénář a až o tři roky později na něm začali pracovat filmaři. Jedním z koproducentů historického velkofilmu je i brněnská Vinná galerie (www.vinnagalerie.cz), dříve podepsaná například pod komediemi Bobule a 2Bobule a právě chystající komedii Martin a Venuše. Ve spolupráci s ní a s Adámkovým vinařstvím (www.adamkovovinarstvi.cz) jsme pro vás připravili soutěž o tři sady tří vín z exkluzivní řady Karla Rodena, který je hlavní hvězdou Lidic. V jeho již třetím ročníku vín najdete ryzlink rýnský, pálavu, aurelius, rulantické bílé, tramín červený a modrý portugal. Chcete-li jednu ze sad vyhrát, odpovězte správně na naši otázku.

Jak se jmenuje postava, kterou Karel Roden v Lidicích ztvárnil?

- A** FRANTIŠEK ŠÍMA
B HARALD WIESMANN
C FRANTIŠEK FIALA

Odpověď pošlete na korespondenčním lístku na adresu TV star, Pátelství 986, 104 24 Praha 10, nebo e-mailem (tvstar@astrosat.cz) do 13. června.

Vzpomínka na Lidice a Ležáky na obrazovkách ČT

Česká televize uctí památku obětí válečných tragédií, k nimž došlo 10. a 24. června 1942 v Lidicích a Ležákách, hned několika filmy a dokumenty.

Selhání

Dnes lze říct, že výsadek skupiny parašutistů Zinec z března 1942 byl od začátku jednou z nejsmolnějších akcí západního odboje. Dokument Selhání popisuje příběh Viliama Gerika a nabízí výpověď jednoho z mála žijících veteránů, radiotelegrafisty paraskupiny Clay Cestmíra Šikoly.

Josef Štemberka

Farář Josef Štemberka pocházel z Pecky v Podkrkonoší, svůj život ale spojil s Lidicemi, kde působil třiatřicet let. Ačkoli mu při popravách lidických mužů gestapo nabídlo milost, odmítl ji a zůstal věrně až do konce se svými lidickými spoluobčany, za které prošil o smilování.

Druhý život Lidic

Ve snímku se proplétají osudy lidí, kterých se události z června 1942 dotkly. Přenesená identita tragického osudu Lidic do velšského Cwmgieddu, na které režisér Humphrey Jennings založil v roce 1942 snímek Tichá ves, žije dodnes, přestože se obyvatelé obou vesnic nikdy osobně nesetkali.

Ležáky (Ti druzí mrtví...)

Po sedmdesáti letech si v dokumentu Jána Nováka připomeneme okolnosti tragického osudu sester Štulíkových, které byly po vyhlazení Ležáků dány k poněmčení. Jedna ze sester se rozhodla absolvovat se svou dnes již dospělou dcerou cestu z Čech přes Polsko do Německa, kudy putovala jako dítě, než ji úřady daly k adopci německým manželům.

Ležáky 42

K sedmdesátému výročí vypálení obce Ležáky bude uvedena i hraná dokumentární rekonstrukce režiséra a scénaristy Miloše Pilaře. Autoři dokumentu se snažili co nejvíce zachovat věrnost dobovým událostem. Využili záznamy výslechů, paměti, osobní deníky i poznatky historiků. Příběh vyprávějí očima Jana Pavliše – jediného muže, který tragédii přežil.

